

informativni ISTORIJA

$$\begin{aligned} (E^{(1)} - E) \delta_{ij} + b_{ij} &= 0, \quad b_{ij} = 1, 2 \\ \int_{V_{ij}} \nabla U_j^{(1)} \delta E_{ij} \Psi_n^{(1)} &= \begin{cases} \alpha_1^{(1)} & i=1 \\ \alpha_2^{(1)} & i=2 \end{cases} \\ \sum_i \alpha_i^{(1)} &= 1 \end{aligned}$$
$$\Psi_2^{(1)} = \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{E_1^{(1)} - E_1}{E_1^{(1)} - E_1} \frac{V_1}{V_2} + \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{E_2^{(1)} - E_1}{E_1^{(1)} - E_1} \frac{V_2}{V_1}$$
$$V_2 = \frac{V_1}{E_1 - (E_2 + \frac{E_1}{2})}$$

$$\det \left| (E_i^{(1)} - E) \delta_{ij} + b_{ij} \right| = 0$$
$$V_{ij}^{(1)} = \int_{V_{ij}} \nabla U_j^{(1)} \delta E_{ij} \Psi_n^{(1)}$$
$$V_{12} \frac{1}{E_1^{(1)} - E_2} \frac{V_1}{V_2} + \frac{1}{\sqrt{2}} \frac{V_2}{V_1} = 0$$
$$V_2 = \frac{V_1}{E_1 - (E_2 + \frac{E_1}{2})}$$

I S T O R I J A

ZASTO ISTORIJA?

Istorija je predmet koji svojim sadržajima, u pogledu obrazovanja, pruža učenicima mogućnost da se upoznaju sa svim značajnijim društvenim fenomenima i procesima koji su suštinski uticali na razvitak civilizacije. A razumijevanje prošlosti i evolucije ljudskog društva omogućava lakše i dublje poimanje savremenih procesa i događaja.

U vaspitnom pogledu istorija ima veoma značajnu ulogu u formiranju nacionalnog identiteta i razvoju ličnosti, kao i u razumijevanju drugih naroda i vjerskih zajednica bez predrasuda, čime doprinosi izgradnji društva na demokratskim principima.

Jedan od najboljih načina za dostizanje potpunijeg poznavanja i razumijevanja istorije je takmičenje u poznavanju istorijskih događaja i procesa od praistorije do današnjih dana. Zdrava konkurencija, u duhu saradnje i tolerancije, predstavlja izuzetan podsticaj za ulaganja truda i postizanje najboljih rezultata.

Ciljevi takmičenja iz istorije su brojni:

- stimulisanje intelektualne radoznalosti učenika na polju istorije,
- podsticanje korišćenja literature,
- identifikovanje i davanje priznanja nadarenim učenicima,
- popularizacija naučnih znanja iz istorije i naučnog pristupa u tumačenju istorijskih procesa i fenomena,
- razmjena ideja i znanja između naučnih radnika, nastavnika i učenika,
- stimulisanje nastavnika za poboljšavanje svog pedagoškog rada.

Takmičenje iz istorije je, takođe, jedan od značajnih pokazatelja školama kakva je njihova situacija u odnosu na ostale škole: da li prednjače ili drže korak ili, eventualno, treba da ulože dodatne napore kako bi omogućili svojim učenicima da budu konkurentni u daljim nivoima školovanja.

I S T O R I J A

ORGANIZACIJA TAKMIČENJA

Državno takmičenje iz istorije za srednje škole se organizuje u dvije kategorije.

Prva kategorija: takmiče se učenici prvog i drugog razreda srednjih škola. Predviđeno je 90 minuta za izradu testa.

Druga kategorija: takmiče se učenici trećeg i četvrtog razreda srednje škole. Predviđeno je 90 minuta za izradu testa.

U testu je dato sljedeće upustvo za izradu testa i pravila ponašanja:

- svi takmičari počinju rad na testu u isto vrijeme i u istoj prostoriji,
- svaki takmičar sjedi sam u klupi,
- zabranjeno je lažno predstavljanje takmičara,
- zabranjeno je korišćenje mobilnih telefona tokom rada na testu,
- zabranjeno je pričati sa drugim takmičarima dok test traje,
- na klupi takmičar može da ima samo odštampan test sa pitanjima i list za odgovore, hemijsku olovku (jednu u rezervi),
- kontrolori na testu mogu takmičarima dozvoliti da na klupi drže flašu sa vodom i papirne maramice ako procijene da je to neophodno,
- test se popunjava isključivo hemijskom olovkom (plavo ili crno mastilo),
- prije početka testa test administrator je dužan da takmičarima saopšti pravila rada na testu i ponašanja u učionici.

I S T O R I J A

PRVA KATEGORIJA

Učenici rješavaju postavljene zadatke iz sljedećih oblasti:

1. **Uvod u istoriju:** Pojam i predmet istorije, Pojam i predmet kulture i civilizacije; Računanje vremena, periodizacija, pomoćne istorijske nauke.
2. **Praistorija:** Periodizacija praistorije; Svakodnevni život ljudi u praistoriji; Društvena organizacija; Kultura i umjetnost; Iliri.
3. **Stari istok:** Mesopotamija, Egipat, Indija, Kina, Fenikija, Palestina, Krit, Maje, Acteci, Inke.
4. **Antička Grčka:** Mikena; Krit; Polisi stare Grčke; Helenističko doba.
5. **Antički Rim: Osnivanje Rima, Osvajanja i uspon Rimske države;** Civilizacije zapadnog Sredozemlja; Rimsko društvo, kultura i umjetnost; Područje Crne Gore u Rimskoj državi:
6. **Rani i razvijeni srednji vijek:** Feudalno društvo; Seobe naroda; Vizantija; Franačka; Sveto Rimsko Carstvo; Hrišćanska crkva; Hrišćanska kultura i umjetnost; Pojava islama i arabljanska osvajanja; Islamska kultura i umjetnost;
7. **Dolazak predaka Crnogoraca i Južnih slovena na Balkan:** Sloveni i seobe na Balkan; Prve države Južnih Slovena; Duklja; Zeta u doba Vojislavljevića;
8. **Evropa u poznom srednjem vijeku (XII-XV v):** Karakteristike feudalizma; Trgovina, gradovi i život u njima; Krstaški ratovi; Vizantija; Ostale evropske državice; Preteče humanizma i renesanse;
9. **Zeta/Crna Gora od sredine XIV do kraja XVII vijeka:** Zeta/Crna Gora u doba dinastija Balšića i Crnojevića; Kulturne prilike; Dubrovačka republika, Zeta, Srbija, Bosna, Albanci; Pojava Turaka na Balkanu.

LITERATURA:

1. *Istorija za prvi razred gimnazije*, Podgorica 2007.
2. *Istorija za drugi razred gimnazije*, Podgorica 2008.
3. V. A. Avdijev, *Istorija starog istoka*, Beograd 1948.
4. A. D. Udalcov, E. A. Kosminski, O. L. Vanštajn, *Istorija srednjeg veka*, Beograd 1960.

5. S. Peinter, *Istorija srednjeg veka (284-1500)*, Beograd 1997:

Učenici rješavaju postavljene zadatke iz sljedećih oblasti:

- 1. Novi vijek:** Velika geografska otkrića; Humanizam i renesansa; Reformacija; Društveno ekonomske i političke prilike u Evropi; Velike države Evrope: Francuska, Engleska, Španija, Portugalija, Rusija, Habsburška monarhija, Holandija, Rusija, Turska; Epoha prosvjećenosti; Ratovi i revolucije u Holandiji i Engleskoj; Nauka i tehnika;
- 2. Crna Gora od 1697. do 1851:** Dinastija Petrovića od vladike Danila do knjaza Danila; Proces stvaranja države; Kulturni i prosvjetni rad; Zakonici; Crna Gora i velike sile na Balkanu;
- 3. Svijet od kraja XVIII do početka XX vijeka:** Pojam modernih građanskih država; Industrijske revolucije; Ratovi i revolucije 1789-1815; Američki rat za nezavisnost; Francuska buržoaska revolucija; Kolonijalna osvajanja i imperijalizam; Balkan i velike sile do 1914; Revolucije 1830. i 1848; Istočno pitanje u XIX v; Međunarodne krize od 1878. do 1914; Velike sile Evrope i svijeta: Engleska, Francuska, Njemačka, Rusija, Habsburška monarhija; Turska; SAD; Kultura i umjetnost u Evropi i svijetu;
- 4. Svijet od početka Prvog svjetskog rata do početka Drugog svjetskog rata:** Društveno-ekonomski i politički odnosi u Evropi početkom XX v; Uzroci izbijanja Prvog svjetskog rata; Frontovi i bitke Prvog svjetskog rata; Revolucija u Rusiji; Versajski mirovni ugovor; Posljedice Prvog svjetskog rata; Srbija i Crna Gora u Prvom svjetkom ratu;
- 5. Crna Gora i jugoslovenske zemlje od početka Prvog svjetskog rata do početka Drugog svjetskog rata:** Crna Gora i Srbija u Prvom svjetkom ratu; Jugoslovenska ideja u Prvom svjetskom ratu; Stvaranje Kraljevine SHS; Komitski pokret i Božićna pobuna u Crnoj Gori; Pitanje i položaj Crkve u Crnoj Gori;
- 6. Drugi svjetski rat i savremeni svijet:** Društveno-političke prilike u Evropi između dva svjetska rata; Fašizam, nacizam, komunizam, države liberalne demokratije; V. Britanija i Francuska u versajskom političkom sistemu; Međunarodne političke i vojne krize; Politika SAD i Japana na Pacifiku i prema Kini; Frontovi u Drugom svjetskom ratu; Konferencije velikih sila; Stvaranje OUN-a; Svijet u Hladnom ratu; Političke i vojne krize; Trka u naoružanju; Razvoj kulture i nauke; Kraj hladnog rata; Evropske integracije; Globalizacija kao fenomen;
- 7. Crna Gora i Jugoslavija u Drugom svjetskom ratu:** Početak rata; Ustanak i borbe protiv okupatora;

Građanski rat u Jugoslaviji; Stvaranje socijalističke Jugoslavije i položaj Crne Gore;

8. **Crna Gora u Jugoslaviji i obnova nezavisnosti Crne Gore:** Društveno-ekonomski razvoj Crne Gore u socijalističkoj Jugoslaviji; Privreda, nauka, kultura; Raspad SFRJ i položaj Crne Gore do 2006; Crna Gora kao nezavisna država;

LITERATURA:

1. *Istorija za treći razred gimnazije*, Podgorica 2009.
2. *Istorija za četvrti razred gimnazije*, Podgorica 2010.
3. Ž. Andrijašević, Š. Rastoder, *Istorija Crne Gore*, Podgorica 2005.
4. D. R. Živojinović, *Uspon Evrope (1450-1789)*, Beograd 1995.
5. Č. Popov, *Građanska Evropa 1770-1871*, I-II, Novi Sad 1989.
6. Č. Popov, *Građanska Evropa (1770-1870). Društvena i politička istorija Evrope 1871-1914*, Novi Sad 2010.
7. A. Mitrović, *Vreme netrpeljivih*, Beograd 1974;
8. P. Tomac, *Prvi svetski rat*, Beograd 1973;
9. Č. Popov, *Od Versaja do Danciga*, Beograd 1976.
10. V. Alink, N. Anić, P.A. Audeman, J. Bank, *Drugi svetski rat*, I-III, Beograd 1980.
11. V. Laker, *Istorija Evrope 1945-1992*, Beograd 1999.
12. B. Petranović, *Istorija Jugoslavije 1918-1988*, I-III, Beograd 1988.

DRŽAVNO TAKMIČENJE IZ ISTORIJE ZA OSNOVNE ŠKOLE

Istorija je predmet koji svojim sadržajima, u pogledu obrazovanja, pruža učenicima mogućnost da se upoznaju sa svim značajnijim društvenim fenomenima i procesima koji su suštinski uticali na razvitak civilizacije. A razumijevanje prošlosti i evolucije ljudskog društva omogućava lakše i dublje poimanje savremenih procesa i događaja.

U vaspitnom pogledu istorija ima veoma značajnu ulogu u formiranju nacionalnog identiteta i razvoju ličnosti, kao i u razumijevanju drugih naroda i vjerskih zajednica bez predrasuda, čime doprinosi izgradnji društva na demokratskim principima.

Jedan od najboljih načina za dostizanje potpunijeg poznavanja i razumijevanja istorije je takmičenje u poznavanju istorijskih događaja i procesa od praistorije do današnjih dana. Zdrava konkurencija, u duhu saradnje i tolerancije, predstavlja izuzetan podsticaj za ulaganja truda i postizanje najboljih rezultata.

Ciljevi takmičenja iz istorije su brojni:

- stimulisanje intelektualne radoznalosti učenika na polju istorije,
- podsticanje korišćenja literature,
- identifikovanje i davanje priznanja nadarenim učenicima,

- popularizacija naučnih znanja iz istorije i naučnog pristupa u tumačenju istorijskih procesa i fenomena,
- razmjena ideja i znanja između naučnih radnika, nastavnika i učenika, - stimulisanje nastavnika za poboljšavanje svog pedagoškog rada.

Takmičenje iz istorije je, takođe, jedan od značajnih pokazatelja školama kakva je njihova situacija u odnosu na ostale škole: da li prednjače ili drže korak ili, eventualno, treba da ulože dodatne napore kako bi omogućili svojim učenicima da budu konkurentni u daljim nivoima školovanja.

Organizacija takmičenja

Državno takmičenje iz istorije za osnovne škole se organizuje za učenike VI, VII, VIII i IX razreda.

Predviđeno vrijeme za izradu testa je 90 minuta.

U testu je dato sljedeće upustvo za izradu testa i pravila ponašanja:

- svi takmičari počinju rad na testu u isto vrijeme i u istoj prostoriji,
- svaki takmičar sjedi sam u klupi,
- zabranjeno je lažno predstavljanje takmičara,
- zabranjeno je korišćenje mobilnih telefona tokom rada na testu,
- zabranjeno je pričati sa drugim takmičarima dok test traje,
- na klupi takmičar može da ima samo odštampan test sa pitanjima i list za odgovore, hemijsku olovku (jednu u rezervi),

- kontrolori na testu mogu takmičarima dozvoliti da na klupi drže flašu sa vodom i papirne maramice ako procijene da je to neophodno,
- test se popunjava isključivo hemijskom olovkom (plavo ili crno mastilo),
- prije početka testa test administrator je dužan da takmičarima saopšti pravila rada na testu i ponašanja u učionici.

Učenici rješavaju postavljene zadatke iz sljedećih oblasti:

- 1. Uvod u istoriju:** Pojam i predmet proučavanja istorije; Podjela i značaj istorijskih izvora; Vremenska periodizacija istorije; Računanje vremena i reforme kalendara.
- 2. Praistorija:** Periodizacija praistorije; Metalno doba; Svakodnevni život ljudi u praistoriji i u metalnom dobu; Najznačajnija arheološka nalazišta iz praistorije.
- 3. Stari istok:** Postanak i razvoj država Starog istoka: Mesopotamija, Egipat, Indija, Kina, Fenikija, Palestina; Kulturni razvoj država Starog istoka; Religija država Starog istoka.
- 4. Antička Grčka:** Nastanak i razvoj grčkih polisa Sparte i Atine; Grčkopersijski ratovi; Peloponeski rat; Nastanak i razvoj Makedonije; Osvajanja Aleksandra Makedonskog; Grčka i helenistička kultura i umjetnost; Religija i mitovi naroda grčkih država.
- 5. Antički Rim:** Osnivanje Rima; Uspon i osvajački ratovi Starog Rima; Rimsko društvo, kultura i umjetnost; Religija Starog Rima; Slabljenje, podjela i pad Zapadnog rimskog carstva; Područje Crne Gore u rimskoj državi; Ilirska država i društvo uoči rimskog osvajanja.

6. Rani srednji vijek: Velika seoba naroda; Feudalno društvo; Vizantija; Franačka država; Pojava i razvoj hrišćanstva; Pojava i razvoj islama; Arabljanska država; Kultura u ranom srednjem vijeku.

7. Dolazak predaka Crnogoraca i Južnih Slovena na Balkan: Seobe

Slovena na Balkan; Postanak i razvoj prvih država Južnih Slovena: Duklja, Zeta u doba Vojislavljevića, Karantanija, Hrvatska, Raška (Srbija), Makedonski Sloveni, Zeta u državi Nemanjića; Širenje hrišćanstva kod Južnih Slovena; Razvoj kulture kod Južnih Slovena.

8. Evropa u razvijenom i poznom srednjem vijeku (XII-XV vijek): Razvoj feudalnog društva; Trgovina, gradovi i život u njima; Krstaški ratovi; Razvoj velikih evropskih monarhija; Vizantija; Razvoj kulture i umjetnosti; Uloga i društveni uticaj

Rimokatoličke crkve i Carigradske patrijaršije; Humanizam i rana renesansa; Početak procesa velikih geografska otkrića.

9. Zeta/Crna Gora od sredine XIV do kraja XVII vijeka: Zeta/Crna Gora u doba dinastija Balšića i Crnojevića; Kulturne i privredne prilike u Zeti/Crnoj Gori; Crnojevića štamparija; Dubrovačka republika; Srbija; Hrvatska; Bosna; Albanci u srednjem vijeku; Osmansko (Tursko) carstvo i osvajanja na Balkanu; Mletačka republika.

10. Evropa u XVI i XVII vijeku: Humanizam i renesansa; Naučna i tehnička otkrića;

Velika geografska otkrića i njihov značaj za uspon Evrope; Reformacija i vjerski ratovi; Razvoj i uspon Osmanskog (Turskog) carstva; Mletačka republika; Dubrovačka republika.

11. Crna Gora od 1497. do 1851. godine: Crna Gora u XVI i XVII vijeku; Crna Gora od 1697. do 1773. godine; Karakter dinastičke vlasti Petrovića-Njegoša; Jačanje državnih institucija za vrijeme vlasti Petra I i Petra II Petrovića-

Njegoša; Književni rad mitropolita Petra II; Politički odnosi Crne Gore sa velikim silama: Habsburška monarhija, Osmansko (Tursko) carstvo, Rusija.

12. Svijet od kraja XVIII do početka XX vijeka: Razvoj apsolutističkih i ustavnih monarhija; Prosvjetiteljstvo i prosvijećeni apsolutizam; Ratovi i revolucije u Americi i Evropi u XVIII i XIX vijeku; Napoleonovi ratovi i Bečki konres; Prva i druga industrijska revolucija i njihov značaj; Kolonijalizam i imperijalizam velikih sila; Balkanski narodi i društva u Osmanskom (Turskom) i Habsburškom carstvu; Borba za nacionalno oslobođenje balkanskih naroda; Balkanske države krajem XIX i početkom XX vijeka.

13. Crna Gora od 1851. do 1914. godine: Crna Gora od 1851. do 1876. godine; Spoljna politika Crne Gore i odnosi sa velikim silama od 1851. do 1876. godine; Crnogorska država i društvo (1851-1876); Crnogorska država od 1876. do 1905. godine; Crnogorsko-osmanski (turski) rat 1876-1878. godine; Berlinski konges 1878; Spoljna politika Crne Gore od Berlinskog kongresa do 1905. godine; Političke i društvene reforme u Crnoj Gori od 1878. do 1905. godine; Vjerske prilike u Crnoj Gori; Donošenje Ustava 1905. godine i odlike parlamentarnog života do 1914. godine; Društveno-ekonomski i kulturni razvoj Crne Gore do 1914. godine; Odnos crnogorske države prema vjerskim zajednicama početkom XX vijeka; Učešće Crne Gore u balkanskim ratovima 1912-1913. godine; Vojne operacije Crne Gore i teritorijalne promjene nakon balkanskih ratova.

14. Svijet od početka Prvog do početka Drugog svjetskog rata: Prvi svjetski rat;

Uzroci i povod za početak rata, vojne operacije i glavni frontovi; Revolucija u Rusiji 1917. godine i njene posljedice; Kraj i posljedice Prvog svjetskog rata; Države građanske demokratije (Francuska, V. Britanija, SAD) do 1929. godine; Velika ekonomska kriza 1929-1933. godine i njene posljedice; Pojava i razvoj diktatura između dva svjetska rata; Kina između dva svjetska rata; Kolonijalna politika velikih sila i stanje u

kolonijama; Razvoj socijalizma i njegove karakteristike u SSSR-u; Pojava i uspon fašizma i nacizma; Militarizam u Japanu.

15. Crna Gora i jugoslovenske zemlje od početka Prvog do početka Drugog svjetskog rata: Crna Gora u Prvom svjetskom ratu; Ratne operacije crnogorske vojske, austrougarska okupacija i komitski pokret; Kralj Nikola I i vlada u izbjeglištvu; Oslobođenje Crne Gore i gubici u Prvom svjetskom ratu; Srbija u Prvom svjetskom ratu; Ratne operacije i Solunski front; Okupacija i slobodjenje Srbije; Gubici Srbije u Prvom svjetskom ratu; Podgoriška skupština; Formiranje Kraljevine SHS i gubitak nezavisnosti Crne Gore; Kraljevina SHS do 1929. godine; Političke i ekonomske prilike u Kraljevini SHS; Nacionalno pitanje u Kraljevini SHS; Kraljevina Jugoslavija od 1929. do 1941. godine; Političke prilike u državi, diktatura i donošenje Ustava; Ekonomske prilike u državi; Kulturno-prosvjetni razvoj Kraljevine Jugoslavije do 1941. godine; Položaj Crne Gore u jugoslovenskoj državi od 1918. godine do 1941. godine; Crna Gora i administrativno-teritorijalne promjene 1922. i 1929. godine; Socijalnoekonomske prilike u Crnoj Gori od 1918. do 1941. godine; Kulturno-prosvjetni razvoj Crne Gore u jugoslovenskoj državi; Crkva i vjerske zajednice u Crnoj Gori 1918-1941. godine; Političke stranke i parlamentarni život u Crnoj Gori 1918-1941. godine.

16. Drugi svjetski rat i savremeni svijet: Početak Drugog svjetskog rata; Stvaranje ratnih koalicija; Ratne operacije 1939-1940. godine; Ratne operacije 1941. godine: rat u Sjevernoj Africi, rat na Balkanu, ulazak SSSR i SAD u rat; Ratne operacije u Evropi i u svijetu 1942-1945. godine; Pokreti otpora u okupiranim državama; Holokaust i koncentracioni logori; Kraj rata i posljedice ratnih razaranja; Mirovni ugovori i teritorijalne promjene; Stvaranje OUN-a; Početak Hladnog rata i blokovska podjela svijeta; Pokret nesvrstanih; Dekolonizacija i neokolonijalizam; Urušavanje socijalizma u Centralnoj i Istočnoj Evropi; Ekonomske i vojne Integracije u Evropi nakon sloma socijalizma; Globalizam.

17. Crna Gora i Jugoslavija u Drugom svjetskom ratu: Martovski događaji u Kraljevini Jugoslaviji 1941. godine; Napad na Kraljevinu Jugoslaviju 1941. godine i kapitulacija; Okupacija i rasparčavanje jugoslovenske teritorije; Kolaboracija i kvislinški režimi; NDH-a i genocid; Oružani ustanci u okupiranoj državi; ustanak 13. jula; Građanski rat u okupiranoj Jugoslaviji; Lijeve greške u građanskom ratu; Velike bitke NOR-a u okupiranoj Jugoslaviji: Kozara, Neretva, Sutjeska; Završne operacije za oslobođenje zemlje, Sremski front; Organizovanje revolucionarne vlasti na oslobođenim teritorijama; Borba za međunarodno priznanje revolucionarne smjene vlasti; Doprinos Crne Gore i Jugoslavije u pobjedi nad fašizmom.

18. Crna Gora u Jugoslaviji i obnova nezavisnosti Crne Gore: Proglašenje socijalističke Jugoslavije i donošenje prvog socijalističkog Ustava; Obnova zemlje i ekonomski razvoj socijalističke Jugoslavije; Agrarna reforma, kolonizacija, kolektivizacija; Razvoj jednopartijskog sistema; Sukob Jugoslavije sa Informbiroom i SSSR-om; Jugoslavija i politika nesvrstavanja; Samoupravljanje; Ekonomski, društveni i kulturni razvoj socijalističke Jugoslavije i Crne Gore; Položaj nacionalnih manjina u Jugoslaviji; Kriza jugoslovenskog društva, sukobi i raspad socijalističke Jugoslavije; Stvaranje novih država na tlu bivše Jugoslavije i obnova nezavisnosti Crne Gore.

Literatura:

- 1) D. Đokić, R. Popović, *Istorija za šesti razred osnovne škole*, Podgorica 2015.
- 2) R. Popović, D. Miranović, *Istorija za sedmi razred osnovne škole*, Podgorica 2021.
- 3) Ž. M. Andrijašević, S. Šabotić, D. Papović, S. Drobnjak, *Istorija za osmi razred osnovne škole*, Podgorica 2018.
- 4) S. Burzanović, J. Đorđević, *Istorija za deveti razred osnovne škole*, Podgorica 2018.
- 5) V. A. Avdijev, *Istorija starog istoka*, Beograd 1948.
- 6) A. D. Udalcov, E. A. Kosminski, O. L. Vanštajn, *Istorija srednjeg veka*, Beograd 1960.
- 7) S. Fraj, *Ilustrovana istorija sveta*, dopunjeno izdanje, Novi Sad, 2005.
- 8) Ž. Andrijašević, Š. Rastoder, *Istorija Crne Gore*, Podgorica 2005.
- 9) D. R. Živojinović, *Uspon Evrope (1450-1789)*, Beograd 1995.
- 10) *Enciklopedija Britanika*, knj. 1-10, sažeto izdanje, Beograd 2005.
- 11) Č. Popov, *Od Versaja do Danciga*, Beograd 1976.
- 12) L. Dodoli, M. Maradej, *Svet posle Drugog svetskog rata*, knj. I-II, dopunio i priredio R. Rajović, Beograd 1975.

$$\det |(E^{(1)} - E) \delta_{ij} + V_{ij}| = 0, \quad \psi^{(1)} = \begin{pmatrix} \alpha_1 \\ \alpha_2 \\ \dots \\ \alpha_n \end{pmatrix}$$

$$V_{ij} = \int \psi^{(0)*} V \psi^{(0)} d\tau(A)$$

$$\sum_i |\alpha_i|^2 = 1$$

$$V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - H_2} \psi^{(0)} \rightarrow V_{12} \frac{1}{2H(E^{(1)} - E_2) + \frac{1}{2}V_{12}}$$

$$\int dE \frac{1}{2H(E^{(1)} - E_2) + \frac{1}{2}V_{12}}$$

$$V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - H_2} \psi^{(0)} = V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - E_2} \psi^{(0)}$$

$$V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - H_2} \psi^{(0)} = V_{12} \frac{1}{E^{(1)} - E_2} \psi^{(0)}$$

